

Nr. 61.

Brasovu,

3. Augustu

1857.

Gazeta e de două ori pe săptămână.
adresa: Mercurul și Sambata, Edicția
cându-se va putea. — Pretul loru
este pe 1 anu 10 f.; pe diumetate a
5 f. m. c. înaintările Monarchiei.

Pentru tineri străini 7 f. pe 1 sem., și
pe anul întregu 14 f. Se prenumera
la toate poștele c. r., cum și la tot cu
noscutii nostri DD. corespondenți. Pen-
tru serie „petit“ se ceru 4 cr. m. c

GAZETA TRANSSILVANIEI.

Monarchia Austriaca.

Școalele noastre mici și mari.

(Urmare din Nr. tr.)

Dieces'a Aradului, de candu se departă de acolo Archimandritul Patrițiu Popescu, care cu o resemnatuire de barbatu, devotat bine-lui comunu, croi o cale înlesnicioasă pentru cultură consangenilor sei, încă potea se fiu înaintat multu în punctul scolaru, supu' auspicie episcopului de acum, înse tacerea cea adunca despre progresele său stationarile de pe acolo, începând chiar cu departarea fostului mandataru acolo, încă ne retragu de a face vreo judecata categorica, — pena candu nu vomu da preste nesec date secure, déca tacerea s'a facutu profesiunea oménilor celor ce mai nainte se'nterasau de avantaj. —

Apoi Bucovin'a e cea din urma provintia, care pena acum nu de-de în publicu mai nimicu, cumca dôra s'ar si starnit u pe acolo vră unu spiritu său zelu intru înlesnirea poporului spre alu înainta în cultura si învietiatura. Se crede înse, ca din partea înaltului guberniu s'a facutu petutindenea asemenea dispusetiuni grătiose spre a ajuta si indemnă la înfintarea școelor, după cum suntemu convinsi despre existenția acelora pe cele mai multe locuri. — Dar' déca cineva dormindu astăpta pena sa'lu trezescă altulu de ureche, apoi acela mai are încă lipsa de timpu, pena candu 'si va freca si ochii, — ca se păta vedé, déca sōrele resare, e in zenitu, sau ca dôra chiaru apune eara cu lumină in marea inferna pentru activitatea lui. —

Amu doru sa ne aflam in stare a impartasi date catu se pote de precise despre starea școelor noastre, pe catu ad. nu le scimu din cele publicate pena acum, înse in lipsa acestora ne vomu catiara de unele preste care dederamu parte in jurnale straine parte in programe, cate ne cadiura la mana. Mai anteiu Banatulu:

Vediuramu încă in Maiu a. c. unu felu de reportu statisticu in jurnalulu de Temisora, care merita a fi reprobusu după totu cuprinzulu lui, ca se vedemu, ce tienu germanii si pe acolo despre necesitatea imperativa a cultivarei poporului si catu de aminte le e loru progresulu in cultura, si desvoltarea poporului in massa, si apoi se vedemu cum stau si romanii banatiani cu școale, ca sa ne bucuramur or sa ne intristam. —

Unu simtiu patrioticu desvoltat presupune, ca pe lunga amórea si aderintia catra patria trebue se aiba si o cultura grecre, cace celu ce nu scie nimica prin nesciuntia sa nu se pote elupta la nici o fericire si elu se va afla totu nemultumit, chiaru si candu ar fi într-o tiéra ca unu paradisu, pentruca, luandulu altii mai sciuti pe dinainte, se plange numai ne'ncetatu, ca i merge reu si nu scie, nu se pote nadai in urma, ca numai elu pôrta tota vin'a nemultumirii sale, fiindca nesciuntia singura e un'a din cele mai grele nemultumiri, de care da idiotulu de cate ori da si cu capulu de stanca. — Nu intielegem aici o cultura înalta, o sciuntia mai fina, care cade in rezolutu spiritelor celor înalte si alu posibilitatii de a se înalția preste orisontulu carierei sciintifice, ci numai o cultura generara, care trebuie se o posedez verce omu, fi'a acela aratoru ori palmasiu, sateanu ori cetatianu, déca nu vrea a se numera astadi intre mass'a oménilor celor perduți, ad. intre mass'a indobitočilor.

Acésta cultura generara nu o putem lati decat prin școle, unde ni se da ocaziune a desmorti facultatile spirituale inca din fraged'a etate a tineretilor si unde se incepe a se forma si nobilitatea ini-melor si consimtiementulu celu de comunu, care este basea fericirii patriotice precum si fundamentalu celu mai securu la cultură mai in-

alta. — Scol'a si frequentarea ei e pétr'a fundamentală la fericirea si creșterea foloseloru poporului. Totudeuna seau recunoscute importante învietiaturei, înse in seculu de facia s'a facutu si neaperat de lipsa la toate clasele poporului, care vreau sa-si imple loculu seu cu demnitate, fora a fi trase si impins de toate venturile, nesciindusi ajuta nici in fortune nici in pericule; ba popoarele se straduesc astădi pe intrecute, a se folosi si de eroarele comise in timpii trecuti de catre naintasii loru, cace facu combinari si îndrăptă cele de îndreptat si înlesnescu cele ce foră mari grautati nu se puteau ajunge. Catu se facu din partea gubernului in intielesulu acesta, va sci vîrcare, carui i sunt cunoscute impregiurările mai dinainte si le va conferi cu cele de facia.

Eata urmatorulu e prospectulu statisticu despre școalele poporale in Banatu si Voivodina: „E mare durere, dice numitul diurnal, ca importante cercetării școelor inca nu patrunde de ajunsu inimile intregei poporimi ale acestui teritoriu administrativ.“ — Óre care poporime va fi aici intelectua de D. referent? Dar' se lasamu ca se respondă la trijota acușătoare datola lui urmatör.

„In tractul tieri acesteia se aflau pe finea anului trecutu 366 școli poporale romano-catolice cu 568 clase scolare, si intre acestea si 8 școli primari cu cate 4 clase.

Poporatiunea catolica se suia la 688,542 suflete, si tinerii obligati a frequentă școalele 98,854, dintre carii cercetara școală 76,774 si ramasera foră învietiatura 22,080 de prunci; dintre carii 17,785 cadu pe prefectura Zomborului si Nouoplantei, unde școalele stau in disproportion cu numerul tinerimel; inse necurmatu se imultiescu leesi pe acolo. — Școalele de Dumineca Asia numite repetitore fura 287, cercetate de 30,606 tineri de ambe sesele.

In multe locuri cercetează școl'a de Dumineca numai învietiacei industriari, si apoi ceilalti, carii au învietiatura a scrie si citi in școale ordinari, parasindu școl'a de Dumineca, uită totu înainte de ce per-vinu la vrest'a candu potu sa se folosescă de învietiatura.

Școale in totu Banatulu si Voivodin'a era in finea anului trec, cu limb'a de instructiune germana 194.

Cu limb'a materna magiara 57.

In limb'a slavona si 1 cu croat'a 21.

Școli cu limb'a învietiaturei daco-romana, numai 1 (?!).

Germano-magiare 42, germ. slav. său serbesci 15, germ. ung. slavónie 20, germ. ung. croate 4, germ. boemica 1, germ. boem. slavónie 1, ung. slavonica 10.

Acestea școale se condusere de 25 inspectorii scolari districtuali si de 231 directori locali. Relegea se predede de catra parocii respectivi vr'o 253 la numeru.

Personagiulu învietiatoriu stete din 422 docenti, 113 învietiatori secundari, 70 suplenti, 4 învietatoare, 4 dame la lucru de mana, cu totulu 553, si 22 posturi erau vacante.

Daco-romanii gr. uniti aveau 28 școli, rutene 4, si acestea școale romane si rutene fura cercetate de 1514 prunci, eara 1493 ramasera foră învietiatura.“

Va se dica, ca in Banatu si Voivodina n'avemu școale după aceste date statistice?!! —

De si nu putem crede, ca romanii banatiani mai intieleginti, alu caroru patriotismu si zelu pentru renascerea învietiaturei intre generatiunea de facia ilu priveamur mai pre susu decat orisi unde, se fia parasită intr-oata problemă învietiaturei, in catu sa fia astădi reprezentati in datele statistice scolare numai cu o singura singură școală in limb'a materna, pe lunga cele 28 unite: totusi nu cutediamu a ne da opinionea nice pro nice contra — pentru asta data; — decat ne-mangaiem intre suspine si oftari, după cate tôte concurse pentru

scóle romaneschi — unite or neunite totu atata — amu publicatu si în diurnalulu acesta, ca dora acestea date statistice nu voru si adeverate, or ca scólele poporului roman din Banat sunt computate supt numirea de alte limbi; altfeliu o poporatiune de atatea dieci de mii, s'ar privi chiaru de plas'a cea mai nepasatoră in societate, care ar numera pentru renascerea culturei intre poporu numai vr'o 29 scóle in totu Banatulu si Voivodin'a.—Asteptamu dara o rectificare dreapta a acestoru date scólare, inse in fapta si in adeveru, spre salvarea onórei plasei intieleginte. — — (Va urma.)

TPANCCIJLBANIA.

Брашов, 13. Августă п. **Ли** п. 6. опре 7. Августă аă скънатă din temniua de aiči къдїа грѣхнаплă дп варте къ тутлă периклоши. Челă таи периклосă дп тоди къдї се золъ дп черчетаре пептрă крима оторгулă ші а **Георги** С. Кристеа din сатулă Гимбавă, каре дпсъ фюссе кърчмарă ла Брыла, еаръ ла 1840 осѫндитă ла робие пе 10 ани дп Герла ші ла 1000 пъеле, чи дпълъ робие де зпăлк аă фзцио. Аăлъ доилеа Ioană Шерингъ din Бачфальь, еаръш кондемнатă пе 10 ани пептрă ходї. Аăлъ треilea Ioană Тътарă, зпăлк молдовеанă, конспіче аăлъ Шерингъ. Аăлъ патрълеа Теодорă Истрътескă, жпншорă дп 17 ани, пажржтă пептрă Фвртишагă ші дпшелъторие, еаръ аăлъ чинчилеа Никлае Пъкаль din сатулă Галац de лъпгъ Фъгърашă, кондемнатă пе 5 ани пептрă Фвртишагă тутлă ла робие греа ші дп феарь. Тоди ачешти чинч арестацă се афлăш ка болнивă дп спиталъ темницеи ші де аколо скъпарт. С'аă лята туте тъснороле спре а пъне еаръш тъна пе джонши.

Брашов, 15. Августă п. **Проектълă** зпăлк дръмъ аштерпътă престе пасълă Брапълă дела ппътълă „Кръчea“ дпнайтă ші пъпъ ла Кънпългъ, деспре кареле пои таи къвжитасерътă дп зпълъ din Нрї трекъл, а дпчепътă а се ляа ші де кътръ-пълкă таи сериосă. **Ли** зімел еачестеа о комісіоне трімісъ дпандинсă de кътръ гъверпълă Църеи ротъпешти а черчетатă терепълъ пъпъ ла ліпъ, а ексаминатă ші плавълă каре с'аăлкратă дп кърсълă ляпей трекъте ші — таи дп скъртă с'аă конвінсă de пълъ деспре пеапърата требвінду а зпăлк дръмъ комерчіалă престе ачелă ппътъ.

Дéкъ тутъш таи рътъпне врео дпдоиёлъ асвра дпфиопърій ачесткă пропіонкă do дръмъ, ппъпъ пърчеде пхтмай din ліпса de балă ла висторія дуреи. **Ли** асеменеа дпнпрецивърър се пропіоне дпфиопърія зпеи социетъд de акціонарі, каре съ тіжложеческъ къдіреа дръмълă къ спеселе сале, еаръ гъверпълă ші статулă съї асігъре ляреа зпеи въмі de дръмъ пе кътева зеи de ани ка деспъгъріе пептрă къпіталълă жъртфітă, прекът ші до-бънда ляи лецивітъ.

Ва вені одать тімпълă, дптръ каре клаша пегъдеторілорă ші чеса а економілорă, прекът ші пропріетарій динтре ппътълă „Кръчea“ зпъпъ ла Търговіште ші Пітешти се вор къи къ пп' с'аă штітъ фолосі de окасіонеа датъ лоръ ла 1857 пептрă аштерпареа дръмълă de кареле пе фз ворба. —

Дела Прътъ, дп Івлі 1857.

Maи астъ прітъваръ дпчепътă ші пои пе аиči а не въкъра, аззиндă къ ла Чернъщі ва еши de'n съптьпна паштелорă дпнкоко о gazetă ротъпеаскъ бісерічеаскъ звъ редъціонія съпти-лорă Сале Теоктістă Бендела ректорілă семінарілă diechesană, ші Сантъл Андріевічъ парохълă Чіхъореанă de лъпгъ Чернъщі. Зпăлк жърпалă бісеріческъ, съптьп конвінші, къ есть преа допітъ de кътръ тутлă ротъпълă, пептръкъ пп'тмай къндă вомъ авé зпăлк асемене жърпалă се поте спера de сігъръ, къ дптръ ротъпъ дпнкъ се ва форма о опініоне пъблікъ зпіверсалъ дп прівінца відеі ре-ледініаріе, о конштіпцъ кіаръ ші ляминатъ деспре стареа кре-динеі лоръ ші деспре адіністръчніеа бісерічеі лоръ, пріп зр-маре пп'тмай атвпчі с'аă фаче ші дпчепътă зпеи адевърате істо-рие бісеріческъ ротъпне; еар' пп'пъ пп' вомъ дпфиопъа о gazetă бісеріческъ, пп'пъ атвпчі пп' пп'тмай авé пічі віедъ бісеріческъ конштіпцъ, пп'пъ атвпчі въковіеанълă пп' поте шті пітіка деспре стареа бісерічеі ротъпне din Apdeală, Унгърія, Бълатъ, Ромъния, Молдавія, Бесарабія, пічі ардедеанълă, въгъреанълă, ротъпеанълă, молдовеанълă, бесарабеанълă деспре стареа бісерічеі ротъпне din членеладте провінце афаръ de а ляи; пп' пп'тмай атвпчі, чи фъръ газетъ бісеріческъ пп' поте пічі кіаръ преодітіеа, пекът алці ті-рені, пічі кіаръ деспре стареа бісерічеі din епархія, de каре се дпнъ дпші-ші; че се дптжимпъ ла о бісерікъ din веçіппітатеа ляи, аде пп'тмай дпнъ таи тутлă ляпне, сеă дпнъ възъ аăл дптрегъ, сеă поте пічі атвпчі, еар' de аде каш тързіш, пп' аде лякълă кът с'аă дптжимпъ, чи скімосітă ші скімбатъ къ тутлă, кът пп' таи поте алеце адевърълă din neadevъръ; фъръ газетъ бісеріческъ пп' поте шті пічі кіаръ преодітіеа челă пп'пъ стареа іерархіеі ротъпне din туте провінціе, къте архіепіскопате ші кът

епіскопате съпът, кът есть органікатă фількаре епіскопатă, ші дз-ньча зеи се адіністрър ші се ждекъ кавселе бісеріческъ, аăл дпнъ зпноансле бісерічеі рѣсърітene, сеă дпнъ дпнъ алте леци? Еста бре стареа бісерічеі ротъпне аша de въпъ, кът съ пп' чёръ тревънца а дпндрепта дп тражса пітіка din кътє съпът, сеă дпнъ ар чеие лпкъ тутлъ дпндрептаре padikalъ? Асте дптребъчнія пріп треакътă ші алте асемене адевърскъ пе дпнліпъ пе-апъравера требвінду de o gazetă ротъпъ бісеріческъ.

Нзмај din ліпса de пп' актă а зпеи gazete ротъпне бісеріческъ а рѣсърітă ші тареа ші nedеслегавера ачеа контръзічере, къ адекъ ші къндă дітератвра ротъпъ а фостă дпчепътă ші дес-волятъ ші тутлъ de кътръ бърбаділ бісерічеі, прекът de зпăлк Вардашъ, Досотъ, Ценадиă Брадълă, Стефанă Симоніанплă ш. а. еар' пп' de тірепъ: не атвпчі афльшъ къ стареа політікъ ші со-юзълъ а ротъпълă дпнъ аре історія din тімпъріле челе таи векіе ші пъръ зеъмъ, еар' бісеріка ротъпъ пп'ші аре лпкъ історія пічі тъкаръ дпчепътă, пептръкъ чеа фъкътъ de Петръ Маюоръ, есть пп'тмай o рапсодіе, прекът пе съпъ елă дпсъші, еар' чеа de Ben-iamină есть пп'тмай традъчере а історіе зпеи бісеріче стрыіне, еар' пп' а бісеріче ротъпне.

Не ретъпне дечи съ сперътă, къ преодітіеа ротъпъ дпнъ ва дга о датъ останеа а десфіпцда ачеа контръзічере пъгъвічоасъ бісерічеі, евфлетвіл постръ ші тжнтипцдеи ляи din робія дпндро-рекълă ші а пештіпцдеи.

О асемене дптрепріндере се аштента ші се аштеаптъ къ тутлъ дрепълă дела клерклă ротъпъ din Дѣкатулă Бъковіеі, пеп-тръкъ елă стъ ші дп прівінца кълтврі спірітваме ші дп прівінца дотъчівній матеріале таи біне de кътъ din орі каре провінцъ ро-тъпъ.

Елă аре ашезътжитъ теолоцікъ, дп кареле се пропкпъ шті-інцеле дпнокта ка ла орі каро зпіверсітате европеанъ, ба дпнъ зпеле обіекте къ таи таре дпнліпътате дпнъ треввінцуе спедіа-ле але епархіеі; еар' дп прівінца матеріалъ аре бісеріка зпăлк фндъ, пропорціоналă таи югатъ декътъ бісеріка орі къріл про-вінціе.

Къ тутъ треввінца пеапераверъ, ведемъ къ пп'пъ актъ дпнъ пп' с'аă дпчепътă gazeta бісеріческъ, фъръ ка съ пп'тмай шті кав-са дпнпедекъдівъ а ачестеа дпнпрзізърі неплъквате ші пъгъвічбсе. Сперътă тутъш, къ ва дпчепе поте кътъ таи кържндă, прекът ші деспре ачеаа пп'тмай фі конвінші, къ ротъпъ din туте провінціе-ле се поръ дптрече дп спріжінічпеа ачелвіа, атвпчі къ корес-пондінцуе din лърділ бісеріче лоръ, кътъ ші къ четіреа ляи, ка аша ръдігътірі ачелвіа съ фі зп'пъ дп старе, а пе пп'тмай фаче къпоскъді къ стареа дптрече бісеріче, къ чеа релевінпаріз, то-ралъ ші кълтвралъ.

Пе ла пои а дпчепътă а се сімді аджнкъ дпчепътă зпві а-семене органă комплікъдівъ бісеріческъ; de ачеаа дп ліпса ляи се сімді опоравърълă консісторія епіскопескъ а opdina дп епар-хіе конферінціе пъсторале, кареле съ ле цілъ фіекаре протопопъ регълатъ къ преодії протопопіатвълă съ. **Л**палтълă миністеріл а апрова-тъ къ тутлъ пъччере астъ opdinъчніе, лъвдъндă зелълă консісторіялă; а афлатъ дпсъ de къвінду а таи атвпчі дпчепъ-тълă конферінціелорă, пп'пъ къндă се воръ ашеза тревіле дп Плате-дпнпрінцате din партеа врэпніе партіте din Пріпчіпате. Пріп ач-аста с'аă датъ преодішіл тімпъ de аже-п' de а се прегъті, ка аша, пре къндă ва сосі тімпълă, съ аівъ ші матеріалълă адзнатъ ші зп'пъ дп ржнди-ші, ка съ цілъ конферінціе къ агъта таи ръ-пнпзътіорів скопълă къ таи таре денліпітате ші къ таи шутлъ фо-лосъ аăл бісеріче.

Ла дпчепътă ліпса Івлі 1857 ера съ се челе-бреже ла монасті-реа Платна din партеа преа сжпціе сале епіокопълă постръ Ев-цепілі Хакманъ пъръстасъ пептръ еровъл молдавъ Стефанъ челъ таре, ла каре сървъчніе съ се афле ші трътіші гъверпълă ші метрополіе din Moldavia; дпсъ ші ачеста се атвпчі пе алтъ тімпъ, къндă воръ фі тревіле Пріпчіпателорă ашезате къ тутлъ ла зпăлк фелів. —

(Ва зрта.)

Cronica strâna.

ФРАНЦА. **Парісъ**, 4. Августă п. Къдереа миністеріялă дела Константінополе ші апътмітъ а ляи Решідъ Паша фаче пе жърпалеле франчезе съ трътіфеze, апътмітъ фаче ачеста „Пеи“ жърпалъ офіциалъ. Елă дпнъ дѣ къвжитълă ла ачеста зікъндă, къ Мостафа Паша, тареле vezirъ e татълъ фостълă солъ дп Парісъ Велі Паша, каре e контракріе отържтъ аăл ляи Решідъ Паша ші атвпчі аăл франчезілорă. Али Паша, че e дрептъ e de зпăлк прі-чинп' къ Решідъ, дпсъ елă штіе таи біне, че e деторе Тэрчіа Пріпчіпателорă дп пътереа трактатълă de Парісъ, пе каре'лă къ-поште біне, къче елă ла съптскрісъ ші штіе къ дп зрта къроръ дісплѣ с'аă дпкоеістъ. „Пеи“ кълърште тутлъ пе недрепълă а-

такъ че се фънк Принчипателоръ при Портъ дп рестимпълъ дела трактатъ първъ актъ къмъ алецериле ши дп врътъ кокетъзъ пентръ ръши ши дълъ я не ачештия дп апераре, ка ши къмъ нъ ей ар фи ади-дъторий фокълъ революционаръ дп India, чи каселъ интернъ тълте де апъсаре ши пекръзаре дин партеа domnitorilor.

Прочесълъ дп контра конжюрацилоръ италіанъ спре а атента виада авт Наполеонъ съа дпчепътъ. Тівалди негъ тотъ, Грілі ши Бартолотті речълъ не лъпъ търтърілъ сале. Прочесълъ е де таре дпсемпътате ши се ва дитреса верчине а шті ресътатълъ авт. —

*Paris, 7. Августъ. Політика din афаръ, апътче чеа пріві-
торе да свенімпітеле дин врътъ дела Константінополе, адікъ про-
тестелъ, рхперае комілікъчній діпломатиче а челоръ патръ патері,
а Францеі, Рсіеі, Прасіеі ши Capdiniе ши лзареа бандіерелоръ,
а трасъ din пош тотъ лзареа змінте а пвліклъ асвпръші, аль-
тъндъ тінгілъ къ тутълъ кіаръ ши деда черчетареа крітіальъ, каре
декръе дп Парісъ асвпра комілілъ італіанілоръ, Тівалди, Грілі,
Бартолотті шч.*

Пашълъ енергіоші ши фбртъ пекръзъторъ алъ пшмітелоръ па-
тру патері а венітъ ка впълъ тръспетъ din червъ сенінъ пептръ тої
ачеа, кари нъ афласеръ сеъ нъ крэзъсеръ, къмъ дп Іаші апъ-
касеръ а се прінде маі тълте хжртъ секрете коміліцеторе
фбртъ грэв нъ атълъ пептръ Каймакатъ Вогоріді, каре а фънкъ
ши елъ пшті ачеса че іаі порвітъ стъпній авт, кътъ маі вжр-
тосъ пептръ тіністерілъ търческъ ши апътче пептръ Решід Паша,
кареле дптре алтеле скріссе орі пшсесе а се скріе авт Вогорі-
ді, къ елъ съ факъ ши съ дергъ дп Moldova ши апътче къ але-
церіле токша din контръ де чеса че і се ва порвіті пе фадъ
дп ведереа автій, еаръ маі вжртосъ съ іа тъсірі кътъ ва шті
маі сігъре, ка пічі дптр'шпъ кілъ алецеріле съ нъ еасъ пічі пе
де парте дп фавбреа впівлі; апоі хжртъ де дпцелесълъ ачеса
се фбраръ маі тълте din секретарілъ авт Вогоріді ши челе маі
коміліцеторе din тоте се афлъ астълъ ла Парісъ. Престе а-
чеса се маі спвне, къмъ се лзасеръ ши тъсірі, ка къ орі че
предъ съ се скорпескъ ши вро револтъ дп Moldova, пептръ ка
адікъ съ се dea търчилоръ прічине de a іntra къ тръпе дп Іера
Молдовеі; апоі тъкаркъ а фостъ къ тутълъ престе пштіцъ de a
дпдълека пе молдовені ла вро пелевіріе, тутъші впълъ върбатъ
де статъ аввсе дптръ nіmіkъ а zіche впія din комісарі къндъ къ
петречереа ачеса дп Іаші, къ елъ се теме къмъ фбръ тръпе
търческі лініштеа нъ се ва пштіа танзіні; чи атъпчі ачелаш
іар фі ръспілъ, къ дікъ ашea, апоі de че съ се маі къшне
Порцел спесе de окілъчніе, къндъ ea ши ашea есте съракъ de-
стълъ, чи маі віне съ се кіеме тръпе тъскълешті де престе Прэтъ,
къчі съптъ тълтъ маі апропе, ши — везі Dta — маі дпдемпъ-
тічі, маі dedate пе ачілае. —

Литре ачеса жрпалеле din Парісъ ши къ тотъ опінізнеа
пвлікъ девеіръ фбртъ атедіте. Тутъші ла впълъ съптъ се дпв-
іескъ маі тоте ши ачелъ пшті съпъ: Алецеріле din Moldova
а съптъ пшті маі о таскъ, впълъ претекотъ, съб каре се формъ
dint'odatъ коаліціонеа пштіратъ констітюре din Франца, Рсіа,
Прасіа ши Capdiniа; чи скопълъ еі требве съ фіе къ тутълъ ал-
тълъ ши тълтъ маі de парте кътътъоръ. Еаръ къмъ Ліпператъ-
лъ Наполеонъ нъ вреа а се стріка пічі къ Англія, чи din конт-
ръ е детермінатъ а'ші пшстра легътъпцеле de прієтіпіе, каре
пшті ачі токта авт фолосіръ атълъ de тълтъ, деспре ачеса
чеса маі deaprónе адееверіпцъ dъ літій кълъторія Ліпператълъ ши
а Ліпператъеі Франціолоръ ла Англія ши дптръліреа токта дп
ачесе момента крітіче нъ пшті маі къ Речіна Вікторіа, ка къ
векеа ши біневоітъреа се прієтіпіе, чи tot'одатъ конференца ціпітъ
тотъ дп Англія ла Осборнъ дптръ Наполеонъ дпсодітъ de мині-
стрії съ Валевскі ши Персіні, къ Лорзії Палмерстонъ ши Кла-
pendonъ, чеі маі de фрпте миністрії аі Британіе тарі. Асіа
чентраль есте дп флакъръ, дп Асіа тікъ фланцъ ши скілтіе,
дп Егіптъ колкъе, губернълъ Англіе се веде сілітъ а фортифіка
Корфъ асвпра гречілоръ. №, алецеріле din Moldavia съпт о касъ
таре, пічідекътъ дпсь касъ сінгъръ пептръ каре попоръле туте
съ се тървре din пачеа лоръ ши съ се дпсомоте zi din пош о
лътме дптр'шъ. — („Ое. Z.,“ „О. d. P.“ etc.)

ЦЕАРА РОМЪНЕАСКЪ ШИ МОЛДАВІА.

Бзкърешти, 12. Івлікъ к. в. „Бзкърешти офіціалъ“ пшлікъ
врътъбреле:

„Пептръ дплеспіреа ши дпкърациареа комілілъ ачеса ти-
місторъ а дптервілітъ кътре Ілъцітіеа Са Пріцълъ Каймакатъ,
ка съ десфіндеze съпратакса че есістъ ла еспортълъ череалелоръ,
ши дп. Са при апостілъ че а'ші біневоітъ а пшпне пе рапортъ къ
Nр. 2392, апровъндъ ачеса dicpozičie къ обсервацие, ка зіоа
дпчетърії съртаксе съ фіе впъ ши ачеса пе ла туте пшпктеле
Прінчипатълъ спре регларисареа ши евітареа орі къреia nedomi-
ріпі ши конфесії дптре атодітъціе локалъ ши еспортаторі; ти-
місторілъ пе деонарте а лзатъ dicpozičii печесарії пептръ ефек-

тареа челоръ дпалтъ opdonate, фіксандъ спре ачеса сжршітъ
zioa de 16. Івлікъ, крэзандъссе дпдесълъ тімпъ спре а пштіа фі
кноскътъ дп тотъ цера къ дела артата zi, аре а съ пшті пеп-
тръ кіла de гржъ леі 4 пр. 25, de порвітъ леі 2 пар. 37%, de
орзъ, овъзъ леі 1 пр. 32%, de meіs леі 2 пр. 15 ши de тържде
леі 1 пр. 32%; еар по de алта пшблікъ прінтр'ачеста спре об-
штеасъ кноштіпцъ ши реглареа комілілъоръ еспортаторі.“ —

Din „Oest. Z.“ скотемъ акт. врътъ., ка о адажере ла дп-
тревъчне алецерілоръ дп Moldova:

Adresa впії таре пштеръ de патріоді Moldo-
veni дпдрептатъ кътре консльї европеі решеъ-
торі дп Іаші:

„Девінчереа (торопеа), каре о сфері губернълъ (moldo-
van) ері дп 17. але л. к. ла алецеріле клерълъ, і а'ш датъ пре-
текстъ de a десфьшра дп пштіа ши dimініца алецерілоръ ши
пштіе арматъ, каре dede капіталіе о фадъ de четате арпкатъ
съптъ алеціа тардіаль. Деспурдъміпте de ѡendapтеріе се лока-
сіоръ пе ла впіїріле стрателоръ, ши черкълъ патроле пштербссе
при страте спре чеа маі таре дпсппітълтаре а локіто-
рілоръ.

Ачеса таніфестаціоне естраордінаръ о ам фі петрекътъ къ
ведереа, дікъ еа нъ с'ар фі дптъпплатъ дп zіза алецерілоръ
пропріетарілоръ челоръ тарі ши дікъ еа н'ар фі фостъ каліфікатъ
а дпсфла фрікъ дп inimі ши a da okacіоне дефіміторілоръ по-
штірі, a pedika н'озе дпвіповъцірі асвпра пшстръ, къ тотъ дпс-
фледіреа de opdine че о пшстръмъ ши пштіа каре локіторій пшпъ
дп zіза de астъзі а'ш датъ пе'птрервпте довеzi de лоіалітате ши
de спірітъ ліпіштітъ.

De ачеса пе цінетъ de облегъчніе, Domпуле консльї, а да
дпсппітътате ши а акчентъ дппрефібръріле ачеса, каре тре-
бвіръ се девіпъ ла кноштіпца Domniavostre, ши а претінде тес-
тімопілъ Dвостре дп фавбреа лініштеі, каре н'а дпчетатъ а до-
мина дп капіталъ.

Noі протестътъ къ тотъ енергія дп контра системълъ de
терорістъ, каре дптр'шпъ алъ ексерца губернълъ дптр'шпъ моментъ,
дп каре цера ар требві съ се бзкъре de o лібертате denінітъ;
тотъ аша протестътъ дп контра тесърелоръ, каре съпт меніті
а пеліпшті inimі ши a дптр'рі incinzadіпіле дефіміторілоръ
пштірі, карі съпт дпкарнації dшпмані ai opdinei.“

Adresa патріоділоръ молдовені датъ комісарілъ отоманъ
Са фетъ Еффенди, а шесеа zі dшпъ веніреа авт дп Іаші, ad.
dшпъ че с'аі датъ сатісфакдіа чөртъ пштіа пеквіпцеле, de
каре фі дпсоцітъ дптрареа авт дп капіталъ, пеквіпцъ репор-
тать de туте жрпалеле фрапчезе, ши кіаръ ши de Monіtorі, ши
челе bienaze. —

Еочелепъ! Прінчіпате Moldova ши Валахіа totdeasna а'ш
артатъ при фаде ведерате, къ еле штіш а ареціи легътъріле
секъларе, че есістъ дптре еле ши імперілъ отоманъ.

Дакъ de о парте роіпній koncidepезъ гарапціa непрекріп-
тібілелоръ лоръ dреплspri, koncentrate дп веікіе лоръ тракtate,
(реоплпсъ ла Фраза Фаворітъ а Фертапелоръ, каре ворбескъ тутъ
пшті de прівілеіе хъръзіте, октріате de преа градіоші Сыл-
тані!), ка скътълъ есістіпці лоръ паіонале ши політіче, еі
съпт нъ маі ціпінъ таре (ferment) дечізі а реопекта ачесе ле-
гътърі, алъ кърора фолосі дріпкъ нъ се пштіе контекта. —

Пептръ ачеса астъзі, къндъ дп пштереа трактълъ дела
Парісъ, Прінчіпате съпт кіемате а рості ліверъ dopіпцеле лоръ
асвпра дефінітівіе лоръ органісъчні, пе гръбітъ а офері Ec. B.
къ содемпітате ачеса дпкредінцаре пе кътъ сінчерь пе атъта
ши zіпапітъ. —

Noі пе фолосітъ tot'одатъ de окасіоне веніреа Ec. B. ла
ноі, спре а въ ре'піи еспрессіоне сімітіптелоръ de девотаментъ
ши респектъ, че сімітъ пштіа Mъріреа Са дптертъескъ Сыл-
танълъ, кареле, дп дпцелесъ къ азгъстії съл аліаді, а'ш біnev-
воітъ а deckide патріеі пшстре перспективе впії віторів стабілъ
ши феріче. —

Ачесе сімітіпте, пе каре ноі пічі одатъ нъ леамъ рене-
гатъ, кіаръ пічі дп zілеле de черкаре ши de пеферічіре, прекът
ши чеа маі рігврбсъ легалітате, нъ ворѣ дпчета de a фі регла
врътърілоръ пшстре. —

Eminentele каітъці каре въ dictinrъ ши каре а'ш тотіватъ
алецеріа че M. Са Сылтанълъ а'ш фънкъ дп персона Ec. B. спре
алъ репресента дп сіплъ комісіоне европе, ne da'ш dрептълъ
de a кріде, къ нъ веді петрече тълтъ тімпъ дптре noі, фбръ а
въ конвінціе de сінчерьтатеа дпкредінцърілоръ ши de легалітатеа
intençіонілоръ пшстре. —

De ачеса чеа, ка че делікатеу се пштіаръ moldoveni
кътре Търчіа ши дп касълъ пріміре комісарілъ отоманъ. —

Іаші. „Gazeta de Moldavia“ аре' ачеса opdinъ de zi npi
тотъ оастеа:

Длăи шефблăд оацеi прип рапортблăд кз No. 2653 тiaш съпъсăк в биректорблăд шi пленопотенблăд сочietъцеi привилегияте а вапоарелорă Аустриене пе Дунъреа, аă декларатă кă дпвосште пе тоате рапгврile тăлтаре афлате дп сервиде, съ кълътореаскъ гратисă кă вапоареле зicei компаний, дп портврile Галадий, Рени шi Истайл, дп концидерацiе кă Гъвернблăд Молдовеi аă трактă кă христовă дп проприетата ачей компаний пiaца Хауптвахтеi din Галадий, еă привидбă кă пълчере ачестъ тъзеръ че есте дп фолосовă тăлтарелорă, амă ордонатă ка прип секретариатблăд de статă съ се аръте тăлчътире ачестеi сочietъцеi пептрă хъръзiреа че аă фъктă. Асемене се ва общi прип оаце спре штăндa рапгвриморă тăлтаре де дпвоиреа че аă а кълътори гратисă кă вапоареле зicei компаний. —

— Диплопiреа фикцийорă de полiциа капиталие, че есте вп рамă din челе маи импортаe и adminiстрациe, шi дела каре атъръ апровисионара шi сiгурноста локдиторелорă, de къндă съ афль дипредiпатă Dcale Пост. Александъ A. Стърдза. Дела диптрапеа Dcale дп ъстă постă, datézъ скъде реа предълăд шi дип-евнътъдира квалитъцеi de пъне, каре аă скъзътă дела 20 да 16 парале пептрă пъна опдинаръ de жънътате de окъ. Пiaцеле съпт кă дипбелшагаре аprovisionate de обьекте, de къндă кă аоприме се обсервэзъ dicnoziда, каре опреште пе евреi, пре пегъдетори, а терче афаръ din търгъ дпнайте сътенйорă спре але кънпъра лакрърile отържте а фi adse дп пiaцъ. Еар' фie-кrii (бiржарi) каре кă същеде се пегъдаш deспре предълă портатълă пе бръ, съпт актъ констражнш i а се съпъп тарифеi отържте. De асемене с'аă опритеi евреилорă пегъдетори шi тештери de a linea deckise тагазиile лорă Dymineka шi дп zile de марп серъзори, шi локанделорă de a пе диптрапеа лъстарi dimineada дпнайте Сънтеi Литврциe. —

Чеi че къпоскъ грънчъдile, каре оппнă дипъ стръниi, диптрапеа пе диппедеката ексекутаре а тъзериморă цеперале, пе потъ de кът а рекъпоаште теритълъ позлă шеф de полiцие диптрапеа дипниреа дипдаториелорă сале фъръ а провока вре впъ конфліктъ съпърътори. —

ТЪРЧИА. Konstantinopole. Пóрта възъндасе стрънторатъ de декърърile солилорă челорă патрă пътери, каре дпшъ трасеръ жосă bandierеле, фiндъкъ Търчиа пе връ а апъла deodată алецеръле din Moldova, фъкъ дпнадатъ впъ пасă de ресервъ фадъ кă кабинетеле, каре 'шi аă диптрапеи компанiациiеa дипломатикъ кă ea. Ea, адекъ, тръмисе iшte шi de грабъ la репресжтапиi съ дела ачеда кабинете дипформаре deспре totă декърсълă лакрълă кă криса ачеста шi леа dată opdine ка съ речънъ, пънъ ла алъ стрънтораре пе локъ, дп постърile лорă, дeмъ кътва пе лi се воръ тръмите паопортели дела пътителе пътери. Deспре депъртареа солилорă пътiдi din Stamblă пе се скрие nimika, кă тóте ачестеа ла върса de Шарисъ с'а лъштъ файма, кă D. de Тъвенелъ а шi пъръситъ Константинополеа. —

ГРЕЧИА. Atina, 1. Августъ. Челорă че съпт адънацă кă полiтика греко-паплавистикъ пе лi се ва пъре лакръ de mipare, дeкъ дп момента ачестеа de криса дипчептъ диптре пътерие гарантъ пептрă виитърълъ Принчипателорă din кавса сiлтелорă алецеръ съвършите дп Moldova, шi дипъ чева дпнайте de ачеста, аă дипчептъ шi гречи а adsprikera дпътъ момента диптрапеа дипчептъ шi а'шi прегътъ iнициативе ла папа диптрапеа дипчептъ дипкорпора чеелалате провинци локвите de гречи. Аша възърътъ кă тишкърile iвiто диптре гречи din incълеле Ioniche, каре съпт съпъши аi Мареi-Британie акъшупъ пе ачеста а'шi фаче диптърi. Акът штърile челе маi прбопете din Atina репортézz, кă таi таlте провинци, дар' таi въртооd провинциа Локриc с'а фъкътъ чентърълъ, лагърълъ bandelорă дпнайтare de гречи din лъстърълъ Гречиe. Не ла граниде терче лакрълъ кă таlте таi пестръцъ, шi дпътъ штърi къаръ официбсе, се афль актъ адънацă ла граница Гречиe таi таlте съде de bandiцi, гречи дпнайтare. Гъвернблăд Гречиe аă лватъ тесбръ, кът штие елъ, de a депърта периклеле de bande шi впъ шефъ din ei се шi припое de кътъ църенi дп апропиере de Lamia шi i се дпсе капълъ ла Lamia, спре а прими апромисълъ премiд de кътъ стъпънire, пе се штие дпсъ дeкъ л'аă шi прими. Принсопие Гречиe фртмикéz de ходи шi de логриi шi вр'о 4 iшi се декапитаръ дп пълкъ актъ спре дпсъ-фларе de фрiкъ.

Дп Dymineka трактътъ сoci тъба de вапоръ ръсескъ дп портълъ греческъ Пиреi, дп трактътъ кътъ Марсилia шi аченди со-дiетъдi ръсес de павигаре съ шi афль denomisă прип Гречиe. Партиите съ тишкъ шi аченди o дръпънare a впiреi, de каре аă лпсъ тóте попореле; че ва маi врта din стръпдинареа ачестъ ешире ла лъстъ a bandelорă de одатъ, криса ва алеце; дар,

гречи пе се ласъ de папа диптрапеа рестаторiрi impерiалъ висап-тиш. —

Съчеришълъ дп Гречиe е атътъ de богатъ естiмпш, дп кътъ п'шi адъче амiнте пiтепе съ фie фостъ вреодатъ, de къндă стъ Гречиe, атъта дипбелшагаре ка актъ. — Стареа съпътъцi пе аколо e търбъратъ дпкътъva прип dicenteriе, o ратъръ de холеръ, шi прип бъватъ, de алтмитрелea гречилорă ле e вiпевенiтъ крица пептръ Принчипате, de зnde форъ ei таистри de a се арпка de таlте дълги пе спателе бъчевалъ. —

БИБЛИОГРАФИЧЕСКАТА СЪСТАВКА

Спре дипестълареа диптреъчълорă фъкът de кътъ таi таlдi дп прiвiнца Magazinъ i исторiкъ пълникатъ de DDni A. T. Lazariu шi Nik. Бълческъ диптре anii 1845 шi 1847 се фаче къпоскътъ, кътъ тоцi Nрi i шi тóте томърiе кътъ се маi афль, се потъ траце пътai deadрептълъ дела лiбрърия Dлăi Вiл-хелтъ Nemet дп Брашовъ, ла каре се шi афль denise патръ томърi кътъ 6 брошюре шi брошюра кътъ 20 кр. m. k., фаче предълъ 8 ф. m. k. Дефекте дипъ се потъ диплопi пептръ чеi карпъ воръ фi авъндъ треба пе ачелеаш.

Тотъ прип Dn. Nemet се потъ траце шi Кроникариi ро-тъпештi 2 томърi 3 ф. m. k.

Мai департе се потъ прип i пътiта лiбрърия тóте кър-диле ро-тъпештi пълникате шi алъдатъ, прекът: ИКОНА КРЕ-ШТЕРИI реле de D. And. Мършанъ a 1 ф. m. k., МАКРОВЮ-ТИКА de Dp. P. Bacic 2 томърi 1 ф. 50 кр. m. k.; МАНЮАЛъ de ЦЕОГРАФИЬ a 30 кр. m. k.; ЦЕОГРАФИА БИЛКЪ a 30 кр. m. k.; КАРТЕ de ЛЕКТУРЪ ро-тъпештi пептръ школарi тiчi шi тарп i кiаръ пептръ пърiнъ, a 40 кр. m. k., тóте треi de D. дипекторъ Гавр. Мънтеанъ; — КРЕСТОМАТИЯ церманъ de про-фесорълъ Г. Nikiforъ a 54 кр. m. k.; Гръматика ро-тъпъ церманъ de ачедаш кътъ 48 кр. m. k.; Вiпареi-ракiлъ, периколеле лъi 6 кр. m. k.; Елементе de дрептълъ полiтикъ a 6 кр. m. k.

Мai de парте:

ДИКЦИОНАРІОЛъ РОМЪНО-ЦЕРМАНъ, диптоктъ de Dp. G. A. Polizs, дпава dпt de Г. Барид, къпризеторъ апропе да 21,000 къвите ро-тъпештi дп 38 къле къ гармондъ, 8-o, бро-швъръ, ешитъ диптреълъ пътai дп зиле ачестеа се афль de вън-заре дп Брашовъ атътъ ла Dn. Ioanъ Г. Ioanъ ка editorъ, кътъ шi ла Dn. Nemet. Предълъ 4 ф. m. k.; еаръ ла 10 експ. 1 гратiсъ.

ДИКЦИОНАРІОЛъ ЦЕРМАНО-РОМЪНъ, апезагъ de Геор. Барид шi Гавр. Мънтеанъ, легатъ цепънъ къ кължие шi колцвъ дп пеле (Halbfraenzband) се пote траце deadрептълъ дела ач-тори. Предълъ 5 ф. m. k. Лисемпътъ, кътъ din ачестъ карте се маi афль дипъ пътai 340 ec. певъндъте, прип зрмаре пote фi ка дп кърсъ de 6 лъпнi съ пе маi ръмънъ пiчi впъ експларъ; кътъ диптреълъ, къчi din ачебеле аiчi арътателе Dикционариi се червъ тереi ла експларе пептръ цериме de сводъ, шi апъте ла Biena се вън-дълъ прип лiбрърия: A. Albert Wenedikt, прип зрмаре се пote диптънла ка таi тързъ съ лiпсескъ къ тотълъ ек-спларе; еаръ апой впъ Dикционари, алъ кървъ тiпърiе шi ле-гаре таie ла 2500 ф. m. k. пе се маi пote реги. ашea къ-ръндъ. —

Скрисорi франко; предълъ депъсъ дпнайте. —

Къпцилърiа de advokatъrъ a
Dрвлъ de draptsri, арцi, лiб. шi фiл.

Alexander Grünwald

съ афль дп отрада въмпi Nr. 15 (каса лъi Бренербергъ) катъ 1.
Брашовъ, дп Августъ 1857. (2-3)

Kарпсърiе ла върсъ дп 13. Августъ n. clas ашea:

Ацио ла гаivinъ диппертътъ	73/4
" " арцинтъ	1047/8
Диппремтълъ 1854	109
чез падионалъ din an. 1854	843/4
Овдигацiе металiчес векi de 5 %	827/8
Диппремтълъ de 41/2 % dela 1852	721/4
de 4% детто	—
Сордiе dela 1839	1403/4
Акциите банкълъ	1000

Aцио дп Брашовъ дп 15. Августъ n.:

Акрълъ (гальшин) 4 ф. 50 кр. m. k. Арцинтълъ . . . . . 3 %